

Maandag 4 mei 2026

Vlaamse Studiedag Dubbeldiagnose

'De kracht van samen begrijpen'

De Vlaamse Intersectorale Stuurgroep Dubbeldiagnose (VISDD) verwelkomt je graag op de tweede Vlaamse studiedag Dubbeldiagnose. Inspirerende sprekers nemen je mee in het thema vanuit verschillende perspectieven. Daarna is er ruimte voor verdieping en uitwisseling tijdens diverse parallelsessies. We sluiten de dag af met een woordje van minister Gennez, gevolgd door een netwerkreceptie.

Voor wie?

Hulpverleners die werken met of interesse hebben om te werken met personen met een verstandelijke beperking en bijkomende geestelijke gezondheidsproblemen.

PRAKTISCHE INFO

4 mei 2026
Vanaf 08u30

**Marie-Elisabeth
Belpairegebouw**
Simon Bolivarlaan 17
1000 Brussel

Vragen?

Laure Verbruggen
laure.verbruggen@psyche.be
0485 78 25 83

Scan of klik op de QR-code om je in te schrijven.

INSCHRIJVEN?

Voor een deelnameprijs van **60 euro** geniet je niet alleen van boeiende lezingen en parallelsessies, maar ook van een smakelijke broodjeslunch. Na afloop nodigen we je graag uit voor een netwerkreceptie.

Schrijf je tijdig in, **uiterlijk tegen 17 april 2026** of tot de plaatsen ingevuld zijn.

Accreditatie voor 'ethiek en economie' werd aangevraagd.

08u30 - 09u00	Onthaal
09u00 - 09u15	Verwelkoming door Filip Morisse (moderator)
09u15 - 09u45	Een mama over (wan)hoop en de zoektocht naar passende hulp <i>Els Monsaert</i>
09u45 - 10u15	Dubbele diagnose of geen diagnose? Dat is het antwoord <i>Jeroen Donckers - orthopedagoog en psychotherapeut</i>
10u15 - 10u45	Voorbij de botsing ligt de ontmoeting <i>Prof. Dr. Stijn Vanheule - Hoogleraar psychoanalyse en klinische psychologie Universiteit Gent</i>
10u45 - 11u15	Koffiepauze
11u15 - 12u45	Parallelsessies voormiddag
12u45 - 13u45	Lunchpauze
13u45 - 15u15	Parallelsessies namiddag
15u15 - 15u45	“Niets menselijk is mij vreemd...”. Fundamentele reflecties bij Dubbele Diagnostiek en Exclusie <i>Dhr. Johan De Groef - Pedagoog en Psychoanalyticus - Voormalig Algemeen Directeur VZW Zonnelied en voormalig Voorzitter EAMHID en Zorgcircuit Vlaams-Brabant/Brussel.</i>
15u45 - 16u00	Afsluiter met minister Gennez
16u00 - 17u00	Aansluitende netwerkreceptie

1

Doorbreek angst en dwang vanuit de context

Angst- en dwangstoornissen komen evenzeer voor bij volwassenen met een verstandelijke beperking, maar botsen vaak op barrières op het vlak van individuele therapie: de verstandelijke beperking is een uitsluitingscriterium, het therapeutisch traject wordt als te zwaar ingeschat, de transfer naar de eigen context lukt niet, de cliënt is onvoldoende gemotiveerd, ... Vanuit de mobiele werking dubbeldiagnose coachen we de (professionele) context rond de cliënt met deze dubbeldiagnose, in het doorbreken van de angst en/of dwang via hun contact met de cliënt. In deze parallelsessie lichten we toe hoe zo'n coaching eruitziet, en dit zowel organisatorisch als inhoudelijk. We lichten het theoretisch kader toe dat hierbij gebruikt wordt, en hoe dit wordt omgezet naar de doelgroep van volwassenen met een verstandelijke beperking.

Door: Ines Volders (Klinisch orthopedagoog mobiele werking dubbeldiagnose Limburg)

2

Let's talk about sex... maar hoe dan?!

Seksueel en relationeel welzijn is een essentieel, maar vaak onderbelicht thema binnen de GGZ. In deze sessie vertrekken we vanuit de vraag: "Let's talk about sex... maar hoe dan?!". Je krijgt concrete handvatten om het gesprek over seksueel en relationeel welzijn op een veilige, open en professionele manier aan te gaan. Daarbij staan we stil bij de drempels, grenzen en je eigen rol als hulpverlener. We zoomen specifiek in op de seksualiteitsbeleving van personen met een licht verstandelijke beperking. Theorie wordt afgewisseld met praktijkvoorbeelden, en jullie input van casussen of praktijkvragen. We zetten in op het vergroten van je kennis, je taal en je handelingszekerheid rond een gevoelig, maar belangrijk thema. Kortom, een uitnodiging om seksueel en relationeel welzijn bespreekbaar te maken met respect, nuance en vertrouwen.

Door: Isabelle Eens (Klinisch (Forensisch) Seksuologe i.o. ; Netwerkcoördinator Internering Hof van Beroep Antwerpen)

3

Hoe versterk je veerkracht in een team?

De zorg voor personen met een dubbeldiagnose is een weg met boeiende ervaringen, maar ook uitdagingen. Dit brengt naast de fijne momenten ook wel tegenslagen, moeilijkheden en stressvolle situaties mee voor hulpverleners. In Ter Heide willen we medewerkers sterker, veerkrachtiger maken om hiermee om te gaan. Naast acties gericht naar individuele medewerkers zetten we in op sterke teams (Teams in Drive). In deze parallelsessie nemen we jullie mee in ons verhaal, vanuit een helder kader en praktische voorbeelden.

Ter Heide is een organisatie in Limburg, die een warme thuis biedt aan bewoners met een verstandelijke beperking. We streven naast bewonersgeluk ook naar medewerkersgeluk.

Door: Patrick Surinx en Jules Schoubben
(Procescoaches in Ter Heide)

4

Hoe stress verlagen en veiligheid vergroten bij personen met ASS en een verstandelijke beperking?

In deze parallelsessie vertalen we autismevriendelijke ondersteuningsvormen naar haalbare, concrete handvatten voor op de werkvloer. We vertrekken vanuit herkenbare situaties: moeilijk gedrag dat “uit het niets” lijkt te komen en communicatie die vastloopt.

Met oog voor de verhoogde psychische kwetsbaarheid bij personen met autisme onderzoeken we hoe je samen met de cliënt hun stress kan verminderen en veiligheid kan vergroten. Hierbij nemen we recente wetenschappelijke modellen mee in onze basishouding. Aan de hand van casussen verkennen we samen kaders voor begeleiding op maat, met behulp van onder andere ondersteunde communicatie en het sensorisch profiel. Je gaat naar huis met helpende tools die je meteen kan inzetten in je begeleiding en kan meenemen naar je team. Tot dan!

Door: Hannah Verhoeven (Orthopedagoog) en Karen Hendriks (Praktijkondersteuner) bij De Vijver vzw

5

My life ... my choices!(!?)

In deze praktisch gerichte parallelsessie gaan we samen op pad met jongeren en jongvolwassenen met een verstandelijke beperking die de overgang maken van minderjarigheid naar volwassenheid. Deze transitiefase brengt heel wat veranderingen met zich mee op vlak van wonen, werken, vrije tijd en relaties. We staan stil bij wat deze jongeren nodig hebben om zich veilig en gesteund te voelen in deze nieuwe levensfase. Daarnaast verkennen we de drempels en moeilijkheden waar zij en hun netwerk vaak tegenaan botsen, zoals nieuwe verantwoordelijkheden, verwachtingen en regelgeving. Aan de hand van concrete voorbeelden en herkenbare situaties maken we de leefwereld van de jongeren tastbaar. We kijken ook naar de rol van begeleiders, ouders en andere ondersteuners in dit proces. Welke houding helpt, en waar kunnen we onbewust extra druk creëren?

Door: Tom Smets (Klinisch orthopedagoog De Zeilen 2, Zorggroep Myna)

6

Breed gedragen zorg: “Op ieder potje...”

Iedereen kent wel cliënten waarvoor niets nog lijkt te werken, waar geen land mee te bezeilen lijkt en waar teams en organisaties vaak op vastlopen. In deze parallelsessie delen we graag twee zo’n praktijkvoorbeelden. We delen onze zoektocht met jullie. De zoektocht naar wat je nog kan doen als niets nog lijkt te werken. En hoe je dat dan kan doen. We delen verhalen over creatief bricoleren, over wat werkt en over wat niet werkt. We inspireren jullie graag met helpende concepten zoals: Het pistachio-effect, emotionele injectie, breed gedragen zorg, carrousel-denken, het loslaten van de controle-reflex,... Naast het delen van deze inspirerende voorbeelden hopen we ook jullie inspirerende verhalen te horen.

Door: Thomas Lenaerts (Ortho-agoog vzw De Vierklaver) en Bert De Baere (Ortho-agoog vzw Voluit)

7

Van opmerken naar bespreekbaar maken: suïcidaliteit bij mensen met een LVB

Suïcidaliteit is een ernstige en complexe problematiek die bij mensen met een LVB vaak gemist wordt. Deze interactieve parallelsessie biedt aanknopingspunten om deze problematiek beter te herkennen en bespreekbaar te maken. We nemen jullie mee in enkele praktische tools die kunnen helpen om het gesprek aan te gaan.

Door: Rune Aerts (Klinisch orthopedagoog, suïcidepreventiewerker) en Lize Bastiaens (Klinisch psycholoog, suïcidepreventiewerker)

8

In dialoog over verslaving

Tijdens deze parallelsessie gaan we in op dialoog. Niet om pasklare antwoorden te presenteren, maar om elkaar te ontmoeten in wat we al doen, wat werkt en wat ons uitdaagt. We kijken samen naar de dagelijkse praktijk: waar lopen we tegenaan? Waar boeken we vooruitgang? En waar liggen kansen om van elkaar te leren?

Door: Chrisje Bertels (Afdelingshoofd 't Kader) en Joyce Borremans (Staafmedewerker VAD Welzijn & gezondheid/middelengebruik bij mensen met een beperking/psychoactieve medicatie)

9

Het wringt al eens. Omgaan met morele stress

In deze interactieve parallelsessie verkennen we wat morele stress betekent in het werken met personen met een dubbeldiagnose verstandelijke beperking. Wanneer waarden, professionele normen en de realiteit van alledag botsen, kan het stevig wringen. Herkenbaar? Dan ben je niet alleen.

We staan stil bij situaties die spanning oproepen, onderzoeken waar die morele stress vandaan komt en – belangrijker nog – hoe je die kan ombuigen naar morele veerkracht. Via concrete praktijkvoorbeelden, ervaringsuitwisseling en eenvoudige handvatten ontdek je hoe je steviger kan blijven staan, ook wanneer keuzes complex worden. Een parallelsessie die erkenning geeft én praktische energie om verder te kunnen.

Door: Tinne Van Turnhout (Zorgmanager DUVO-NAH) en Lobke Olivier (Verpleegkundige OPM) bij Zorggroep Sint-Kamillus

10

Waar draden dragen: traumasensitief werken in een therapeutisch web

In deze sessie nemen we je mee in het verhaal van S. en belichten we hoe traumasensitief werken vorm kan krijgen binnen de dagelijkse ambulante ondersteuning en psychotherapie. Met de trauma-bril op en rekening houdend met handvatten vanuit emotionele ontwikkeling bouwen we samen met de omgeving aan een dragend therapeutisch web. De samenwerking tussen verschillende sectoren blijkt daarbij geen extra, maar een noodzaak. Met het duo-traject van consulenten- en therapiewerking als rode draad, brengen we samen met S. haar verhaal. Een verhaal over verbinden, afstemmen en samen dragen.

Door: Greet Vanoverbeke (Consulentenwerking en therapiewerking Ampel) en Nele Vermeulen (Consulentenwerking Ampel)